

„Vypravuj, Rikitane, vypravuj, prosíme,“ žadonili hoši sborem a opět všichni zapomněli, že sem dnes vlastně přišli vymyslet jméno pro své sdružení.

Uvelebili se v trávě ještě pohodlněji, ztichli a napjatě pohlíželi do Rikitanovy tváře, ozářené měsícem. A Rikitan začal ten podivuhodný příběh.

12 Začíná se vyprávění o Royovi

„Nahoře, daleko na severu žil na Bobří řece ve Sluneční zátocce uprostřed lesní divočiny zálesák Farell se svým malým synkem Royem.

V té době již vymírali Indiáni, kteří toužili po bílých skalpech, a Farell se tedy mohl klidně věnovat lovu, aniž se musil obávat rudých lidí. Žil s nimi v přátelství a v nedaleké indiánské osadě Silver Staru jej vždy rádi viděli, když přišel.

Malý Roy již neměl maminku, zemřela záhy po dostavění srubu. A přece měl památku po ní, která mu ji vždy připomněla v celé životnosti a kráse. Byla to Píseň úplňku, kterou mu zpívala za měsíčních večerů.

A tak vždycky, když se měsíc vrátil do kraje, sňal Farell se stěny starý indiánský nástroj, rozechvěl temnými údery střevové struny a zpíval malému Royovi píseň jeho maminky.

Ona ji znala od své matky, s kterou připutovala na Západ v těžkých vystěhovaleckých vozech. Tu píseň zpívali vystěhovalci po každé, když měsíc vcházel do úplňku.

A píseň byla tak krásná, že se při ní zachvívaly nejtajnější záhyby lidské duše. Tím spíše působila na Roye, když si jejím kouzelným nápěvem přivolal představu své zemřelé maminky tak živě a jasně, jako by stála vedle něho.

Připomínal si její hovory, jež s ním vedla, viděl její modré oči i zlaté vlasy a připamatovával si slunné dny, kdy spolu vycházeli do luk na pestré kvítí.

Píseň úplňku činila Roye jemným a dobrým. Udržovala jeho

něhu a dobrotu i v drsném prostředí, v němž žil. Roy byl jedinou radostí svého otce. Připomínal mu celou svou podobou jeho ženu. Měl její oči, vlasy i ústa. Byl slunečním paprskem v jeho drsném zálesáckém žití. Indiánské ženy z hor, když scházely dolů do údolí, naučily Roye poznávat kořeny k barvení a léčivé byliny. A jejich rudí muži při svém tahu krajem za lovem mnohý večer u táborového ohně vyprávěli mu příběhy ze života silných, statečných rudokožců z hor i ze širokých prérii. Roy rostl a sílil. Byl bystrý a smělý. Jeho tělo bylo ohebné a tvrdé, plné šlach a svalů. V osmi letech dovedl líčit oka, splétat pasti a v desíti letech četl stopy zvěře jako rudoch. Odvaha mu zírala z očí. Nebylo věci, které by se bál. Chodil v noci přes močál, kam se pověřivý Indián neodvážil ani za bílého dne. Byl vytrvalý. Vydržel celé hodiny mlčky číhat na zvěř, hladověl často den i noc. A jak dovedné byly jeho ruce!

Stahoval zvěř právě tak dobře jako jeho otec, a když mu bylo dvanáct let, zdokonalil několik otcových pastí. Jednoho dne při důkladném prolézání srubu našel v podkroví třináct zrezivělých hřebů, zaražených do trámu a určených k zavěšování kůží. Roy si umínil, že na každý z těchto třinácti hřebů musí ulovit bobra, aby hřeby nebyly prázdné.

Lov bobrů není lehká práce. Vyžaduje veliké obezřelosti, námahy, vytrvalosti i chytrosti. Jak pomalu se plnily ty staré rezivé hřebíky! Konečně však přece jen bylo všech třináct hřebíků obsazeno ulovenými bobry a tehdy se Roy začal tajně považovat za dospělého muže, ač mu nebylo ještě ani čtrnáct let.

13 Příchod Svištícího šípů

Již podzim před onou děsnou zimou, která vyhubila tři indiánské osady nahoře v horách, nasvědčoval tomu, že lze očekávat mrazy krutější než kdy jindy.

Urodila se spousta rudých jeřabin, Zvěř si vyhrabávala hluboké úkryty a dostávala neobvykle hustou srst. I lidé tušili příchod kruté zimy.

Jednoho dne před soumrakem přišel z hor dolů starý rudoch, sešlý stářím. Moudrost divočiny vryla se mu do vrásek ve tváři a jeho vybledlý oblek nesl stopy mnoha zápasů. Indián přešel srub, mžikem nahlédl – aniž by se pootočil – do oken a pokračoval v chůzi směrem na Silver Star. Ze čtvrtiny cesty se však vrátil, požádal Farella o přístřeší a zůstal u nich po celou tu strašlivou zimu. To byla zima, v níž se Roy připravoval na čtrnácté jaro svého žití.

Svištící šíp – tak se rudoch jmenoval – celé dlouhé zimní večery vyprávěl u krby Royovi o svém rudém lidu a naučil jej mnohým dovednostem. Zatímco Roy robil luk z jilmu, hovořil s ním Svištící šíp o rudých chlapcích.

Když kdysi vyprávěl, jak byli zkoušeni různými úkoly, mohou-li se stát bojovníky, pravil Roy dychtivě:

„Přál bych si, Svištící šípe, podniknout některou z těch zkoušek. Rád bych věděl, zda dokáží to, co vaši rudí hoši.“ Svištící šíp se zamyslel, přelétl zrakem Royovo svalnaté tělo a pohlédl na starého Farella, jenž s úsměvem přikývl hlavou.

Druhého dne začali se zkouškou.

14 Zkouška hochů na muže

Svištící šíp rozvrhl zkoušku na několik částí.

Ráno vzal Roye, zavázal mu před srubem oči a zavedl jej hluboko do lesa. Procházel s ním les všemi směry a ustavičně je měnil. Když již byli oba dosti unaveni chůzí v kyprém sněhu, měl se Roy po paměti vrátit zpět do srubu. Vše záleželo na tom, má-li dostatečně vyvinutý smysl pro orientaci.

Nadarmo však nežil Roy od narození v divočině. Jak udivil Svištící šíp, když se zavazanýma očima volil správně nejbližší směr k srubu!

„Jednu zkoušku máš odbytou. Tvé oči vidí i potmě, tvé tělo pracuje s nimi,“ pravil Svištící šíp. „Dnes však provedeme ještě jinou zkoušku, a ta bude velmi bolestná.“

K večeru rozpálil v krbu železný hák, jehož se používalo k rozhrabování popela v krbu, a vyzval Roye:

„Nyní se svlékni, dotknu se tvých nahých zad rozžhaveným kovem.“

Roy jistě nebyl zbabělec. Přece se však trochu otrásl, když viděl železo doběla rozpálené, i otce, vyhledávajícího starostlivě olej a plátno, ale vzmužil se a byl připraven na hroznou bolest.

„Obrat' se zády ke krbu!“ velel pak Svišticí šíp.

Roy tak učinil a rudoch pomalu vyňal železo z ohně a krácel k němu. To vše Roy jen slyšel. Krok za krokem plížil se k němu Svišticí šíp, tak hrůzně zvolna.

Cosí stále nutilo Roye, aby odskočil dopředu a zachránil se v poslední vteřině před děsnou bolestí. A přece se nepohnul a překonal pud sebezáchovy, který mu našeptával zbabělost – útek.

Snad ještě tři kroky zbývaly Svišticímu šípů. Již dva a jen jeden – Roy takřka již cítil žár rozpáleného kovu, a přece neuskočil.

Rty měl pevně sevřeny, stál rozkročen a pěsti měl zaťaty. Tak očekával bolest.

A tu rudoch náhle přiskočil – ale žádný výkřik bolesti se nezval. Neboť v posledním zlomku vteřiny obrátil Svišticí šíp železo dřevěnou rukojetí k Royovi a tou se ho dotkl.

„Stačí mi toto,“ zasmál se suše na překvapeného a zmateného Roye. „Viděl jsem, že ses nebál bolesti, o níž jsi byl přesvědčen, že se k tobě blíží. Nač tě zbytečně zraňovat ohněm, když účelu bylo dosaženo! Jsi udatný a bude z tebe muž. Necouvneš před nebezpečím,“

Nazítří vyšli opět z lesa a Roy jmenoval, která zvířata zanechala četné stopy ve sněhu i jakého jsou stáří. Chvillemi sestřeloval se stromů větve, šišky a bobule, na které mu Svišticí šíp ukázal. Pokaždé se zdarem. „Tvé oko je bystré jako oko muže, tvé rámě pevné a jisté a hlava plná zkušeností,“ pochválil ho Indián, když se vraceli. „Teď však ještě další.“

Zavázal mu opět oči a vedl ho k převislé skále, visící několik metrů nad lesní roklí.

Tam znenadání vrazil prudce do Roye – nic netušícího – a hoch se zřítíl se skály do čerstvého sněhu, kde se po pás zabořil. Ale

ani nejmenší výkřik úleku mu při pádu neunikl z hrdla.

„Roy si nezadá s rudým hochem,“ chválil ho Svištící šíp a Roye ta chvála těšila více než cokoliv jiného.

A ještě jedna zkouška přišla: tři dny a tři noci nesměl Roy promluvit.

V této lhůtě se starý Farell i rudoch často Roye na ledacos zeptali, ve snaze zmást ho a zlákat, aby promluvil. Avšak bezvýsledně. Roy se držel statečně a dovedl se výborně ovládat. Ani slovíčko nevyšlo přes jeho rty.

Každou z těch tří nocí zkoušky probouzel Svištící šíp Roye a využívaje jeho rozespalosti mluvil k němu a chtěl odpověď. Ale ani tehdy Roy nezapomněl na zkoušku a nepromluvil.

Po těchto třech dnech a nocích velikého mlčení Svištící šíp pravil:

„Je vidět, že nejsi povídavá squaw. Držíš jazyk za zuby a dovedeš se ovládat. Jsi dokonalý chlapec a jsi na nejlepší cestě stát se i dokonalým mužem. Také ostatní zkoušky mě o tom přesvědčily. Tvůj život bude řadou úspěchů. Dobrý duch ti dal mnohé vzácné dary. Važ si jich, šetři jich a užij jich k dobru.“

15 Smrt na Bobří řece

Když do Sluneční zátoky přišlo jaro, to severské jaro, které sotva přes noc dovede přeměnit vše v ráj, se sluneční záplavou, zurčícími bystřinami a parami nad lesy a s křikem táhnoucích hus, odešel Svištící šíp níže do rozkvetlého kraje, aby tam zemřel.

Nemluvil sice o tom, ani otec s Royem si to neřekli, ale všichni tři to tušili a všichni tři dobře věděli, že je to jeho jaro poslední.

Na Bobří řece se probouzel život. Kusy ledu se s rachotem lámaly, kupily se na sebe a padaly v ledovou tříšť.

I v chatě zálesáků bylo veselo a živo. Roy připravoval pro otce i pro sebe lehčí oděv, nebo odhazovali s otcem sníh od srubu a hvízdali přitom nápěvy, jež otec kdysi slýchal ve vystěhovalec-

plynul dál, kdyby se byla nepříhodila událost, která vzbouřila celou Sluneční zátoku i s jejím nárůdkem a vyrušila ji z klidu.

Dovedeš si vyprat košili? Umíš uvařit bramborovou polévku za nemocnou maminku a obstarat jí nákup? Dovedeš umýt pořádně nádobí, ustlat postel a vydrhnout podlahu? Nebo jsi jen takový nažehlený chlapeček z papíru, navoněný a s bílýma rukama, který se neumí pořádně podívat na trochu dřiny?

36 Výzkumy v hloubi lesa

„Dnes prozkoumáme tuto stranu,“ pravil jednoho dne odpoledne Rikitan a ukázal směrem na nejhustější část lesa, kam se hoši ještě nikdy předtím nezatoulali, leda jen několik kroků na okraj.

„To je přece slovo!“ vzkřikl radostně Větrník, protože se mu takové výpravy líbily ze všeho nejvíce. I ostatní chlapci se těšili a brzy byli připraveni na cestu. Někteří nesli s sebou sekery k prosekávání houští a Rikitan vzal své dlouhé laso.

Devět šrámů dostal za úkol hlídat Sluneční zátoku; tuto službu mu hoši předali tak, že jej posadili doprostřed táborového náměstíčka, načež mu Stopař důrazně domluvil a pohrozil mu prstem. A kdo se podíval na tesáky Devíti šrámů, docela věřil, že pes tuto službu spolehlivě zastane.

Pak se vydali na výzkumnou cestu.

Spleť dřeva, houští a vysoké trávy i závěje suchého listí a jehličí je brzo pohltily.

Zelené tajemné šero je obklopilo. Chvillemi používali seker, když houští bylo příliš neprostupné.

„Připomíná mi to, jak jsme objevili Rokli úmluvy,“ pravil Grizzly.

Znenáhla za sebou nechávali prosekanou stezku, či spíše jakýsi tunel. Na oblohu pro hustou spleť v korunách stromů nebylo vidět.

„Tudy kdyby někdo zabloudil, nevyjde živ,“ pravil Pirát.

„Je to zde opravdu jako v pralese,“ prohodil Rikitan. „Nikdy bych tu netušil něco podobného.“

Někdy vyšli z houštin a sběhli nějakou roklinou – zpola zavátou jehličím – a opět vnikali do neprostupného prostoru.

Cesta se pomalu začala svažovat dolů. Bylo zde stále větší vlhko.

„Myslím, že přijdeme k nějaké vodě,“ usuzoval Rikitan. Nemýlil se. Zanedlouho houštiny řídly a před udivenými zraky hochů se objevila zelená plocha. Byl to veliký močál.

Mezi vysokými stromy, pnoucími se nad ním, prosvítala obloha a slunce házelo volnými místy tu a tam kousky svého zlata po bahnisku.

Země se počala houpat chlapcům pod nohama. „Rašelina! Nikdo nechod'te dále,“ vzkřikl varovně Rikitan.

Mirek zvedl se země kámen a hodil jej do močálu. Dopadl na zelenou plochu s dutým úderem a za chvíli zvolna propadl do zelenavého bahna.

Páchnoucí hmota dosahovala hochům skoro k nohám. „Kdyby tam někdo z vás spadl, nikdo by ho už nezachránil,“ pravil Rikitan.

„Zdalipak zde v noci také tančí světýlka?“ ptal se Drobeček.

„Je docela možné,“ připouštěl Rikitan, „že z bahna uchází bahenní plyn, jenž v noci světélkuje. Vidím však na druhé straně shnilé dřevo, a to svítí v noci zcela určitě.“ Ukazoval hochům ztrouchnivělý načervenalý pahýl stromu.

Drobeček si chtěl hned pro kousek doběhnout, ale Rikitan jej zadržel:

„Zde je to příliš nebezpečné, jistě někde najdeme jiné.“ „A hled'te – tam –“ vyjekl najednou vyplašeně Stopař a ukázal více doprava ke kraji močálu. „Nevypadá to tam v bahně jako vztyčená uschlá ruka člověka?“

„Je to pravděpodobně nějaká větev, spadlá se stromu nad bahniskem, která má podobu rozevřené lidské dlaně,“ klidnil hochy Rikitan. Pak zatarasil příchod k močálu tím, že mezi dvěma stromy vzepřel poražený kmen a k této primitivní závoře zabodl do řady dvanáct suchých rovných větví bez výhonků.

Hoši byli tak rozechvěni podivným předmětem v bahně, vy-
padajícím z této vzdálenosti jako zčernalá lidská ruka, že si Rikita-
nova počínání ani nepovšimli.

„Hleďte,“ řekl Rikitan, „bude to zkouška, zda máte takovou
odvahu, jako měl Roy. Dnes večer, až bude úplná tma, budete sem
chodit jeden po druhém pro jednu z těchto dvanácti větví. Víte přece,
že Roy také chodíval v noci kolem močálu, kde by se byl pověřivý
rudoch neobjevil ani ve dne.

Uvidíme, kdo z vás je či není bázlivý.“

Pomalou se ubírali do Sluneční zátoky. Rikitan šel napřed a
hoši za ním tlumeně rozbírali toho šestého, tmavohnědého strašidel-
ného bobříka.

Chceš dosáhnout tmavohnědému bobříka?

**Jdi večer potmě sám na místo, kam se bojiš chodit: třeba
na půdu nebo do sklepa či tam,**

**kde našli oběšence nebo kde se stalo nějaké neštěstí a po-
dobně.**

**Tmavohnědý bobřík a vědomí, že jsi nebojácný jako Roy,
za to stojí.**

37 Noční cesta k močálu

Když hoši opět vyšli z ponurých lesních hlubin do Sluneční
zátoky, kde bylo světlo a kde slunce mile hřálo, přestala se jim na-
jednou cesta k močálu zdát nějak zvlášť hrůzná.

Šťoura se smál, že bude po předmětu, který vypadá jako
uschlá ruka, házet kamením, a Grizzly se chlubil, že chytne ruku do
lasa a že vytáhne z bahna celého utopence. Všichni hoši měli plno
řečí, rozumů a vtipů.

Ale když se do Sluneční zátoky začaly z lesa ploužit večerní
stíny, ztráceli hoši pomalu odvahu a veselou mysl.

Pak vyšel Rikitan ze svého stanu a nesl rozsvícenou petrolejovou svítilnu a silnou píšťalu. Stíny tančily po jeho tváři.

Rozhlédl se tázavě po chlapcích.

Ale nikdo se nehlásil, že k močálu půjde.

„Myslíl jsem, že jste se chtěli podobat Royovi,“ pravil Rikitan ledově a některým hochům se zdálo, že v jeho hlase cítí výsměch.

Tu z hloučku hochů vystoupil Luděk a řekl pevně: „Půjdu, Rikitane!“

„Vezmi si s sebou tuhle píšťalu a pískej na ni v případě nebezpečí nebo kdybys zabloudil. A nechod' ani o krok dále než k zabodnutým větvím. Za položeným kmenem číhá smrt! A nedívej se příliš k té věci tam napravo.“

Luděk vzal od Rikitana svítilnu i píšťalu a brzo zmizel hochům z očí. Ještě chvíli se v houštinách mihotala slabá záře lucerny, ale pak se i ona začala ztrácet, až zhasla docela.

Hoši začali zticha hovořit o Luděkově. Bylo vidět, jak se mu všichni obdivují, a Vilík s Jirkou si vyčítali, proč se nepřihlásili první.

Rikitan nemluvil, jen se stále díval na hodinky, obrácen směrem, jímž Luděk odešel. Zdálo se, že napjatě naslouchá, neuslyší-li hvízdání o pomoc.

Luděk se vrátil dříve, než si hoši myslili, V pravé ruce nesl svítilnu, v levé třímal dřevo od močálu. Byl bledý jako křída a pot mu stál na čele.

„Chvěješ se...“ pravil Rikitan, když mu Luděk odevzdával lampu i dřevo a dotkl se přitom jeho rukou. „Polekal jsem se,“ pravil tiše s chabým úsměvem Luděk.

Hoši ho ihned obklopili.

„Čeho? Viděl jsi něco?“ ptali se o překot.

„Hned jak jsem zašel poněkud hlouběji do lesa,“ vyprávěl Luděk, „pronásledoval mě stále jakýsi šramot. Nemohl bych říci, zda to bylo přede mnou nebo za mnou. Když jsem zrychlil krok, šramot zesílil a ozýval se častěji. Když jsem se zastavil, abych mohl lépe naslouchat, šramot zmlkl. Zdálo se mi, že za mnou někdo běží.“

Pojala mě hrůza a myslil jsem, že k močálu nedojdu. Ohlédl jsem se a neviděl jsem nic. Jen zář lucerny tančila po stromech a vy-

bíhalo z nich plno strašidelných stínů.

Pak jsem se opět otočil a šel dále. Srdce mi tlouklo jako zvon. Skoro jsem zakopl o těch dvanáct dřev. Vytrhl jsem jedno – to zde – ani nevím, z které strany, a ubíhal jsem zpět.

Viděl jsem v duchu jen tu černou roztaženou věc tam v močále a představoval jsem si, kdyby mě tak najednou nějaká černá ruka začala zezadu škrtit.

Teprve tady, v blízkostí Sluneční zátoky, když jsem měl již trochu klidnější hlavu, přišel jsem na příčinu hluku, který mě tak vyděsil. Měl jsem zde v kapse v plechové krabičce tři hřebíky. Ty v ní rachotily. Když jsem běžel, chřestily více, když jsem šel pomalu, šramotily méně, a když jsem se zastavil, nastalo ticho. Nikdy bych byl neřekl, že jsem takový strašpytel.“

„Nedomnívej se to o sobě,“ řekl mu klidně Rikitan. „Již to, že ses přihlásil první k té cestě, dokazuje pravý opak. I dospělí odvážní muži se často polekali, a také věci malicherných.“

Ani ostatní hoši se Ludčkovi nesmáli.

Naopak celý podnik se jim teď zdál ještě děsivější, když při něm i takový hoch, jako je Luděk, mohl ztratit rozvahu pro tak nepatrnou věc, jako jsou tři rachotící hřebíky v krabičce.

Jen Vilík s Jirkou si dodali odvahy ještě téhož večera – a to ještě spíše jen proto, aby se vyrovnali Ludčkovi – a šli k močálu pro větev, každý ovšem sám.

„Měl jsem srdce až v hrdle,“ doznal se Vilík, když přišel a Rikitan mu odevzdával tmavohnědého bobříka. „Nechtěl bych tu cestu šlapat ještě jednou,“ řekl jen Jirka a to hochům stačilo, aby si mohli představit, jaké to asi je, jít ve tmě lesní pustinou k močálu, kde vyčnívá taková podivná zčernalá věc. Někteří odvážnější – mezi nimi i Mirek – se vydali k močálu příštího večera a přišli s vystrašenýma očima, rozechvělí a zamlklí, nebo s divným a násilným úsměvem.

Jiní se vrátili zpět po několika krocích do hlubin lesa a odkládali cestu na další večery.

Touha po novém bobříku a po tom, aby se podobali Royovi, přemohla však nestatečnost, a tak postupně skoro všichni chlapani vykonali cestu k močálu, aniž se jim při ní něco přihodilo.

Jako poslední se k močálu vydal Tichošlápek, a ten jediný nepřinesl dřevo.

Třásl se po celém těle, když přiběhl, a v jeho očích se zračilo zděšení . . . A když na něj dopadla zář z petrolejové svítilny, hoši viděli, že je až po kolena obalen černým mazlavým bahnem.

„Není tam už brána, kterou jsi udělal, Rikitaně,“ vychrlil ze sebe. „Je zpola zatopena bahnem. Rašelina nějak stoupá. Bahno je již v těch místech, kam jsi zabodl větve, které jsme měli přinést.

Nevšiml jsem si toho – vypadalo to v záři svítilny jako tvrdá hladká zem a zapadl jsem tam až po kolena. Pišťala mi vypadla – nemohl jsem ani pískat – myslel jsem opravdu, že již nevybřednu. Táhlo mě to stále dolů. V poslední chvíli dostal jsem se více vlevo k poraženému stromu a potom jsem se dostal na pevnou půdu . . .“

„A co ta ruka – víš – ta větev, která vypadá jako ruka? Je tam?“ ptal se Stopař.

„Nevím – neměl jsem čas nějak dlouho se rozhlížet!“ mávl rukou Tichošlápek a běžel k řece, aby opláchl bahno. Hoši za ním s ustrnutím pohlíželi, jak sbíhá i s lampou ke břehu, a pak si o jeho nebezpečné příhodě dlouho tiše povídali.

Šťoura pochyboval o tom, zda Rikitan Tichošlápkovi bobříka odvahy udělí, když nepřinesl zpět žádané dřívko. Rikitan však pravil: „Tichošlápek neodmítl vydat se na cestu k močálu. Projevil tedy stejnou odvalu jako vy všichni ostatní. Cestu také vykonal a není jeho vina, že močál stoupl a poslední větévku odplavil. Tichošlápek ulovil bobříka odvahy právě tak jako kdokoliv jiný z vás!“ Od toho večera ale už nikdo nesměl jít ani ve dne v tu stranu, kde byl močál.

Rikitan si to nepřál a jeho slovo bylo pro hochy zákonem.

Líbilo by se ti být takovým Lud'kem? Aby si tě ostatní hoši vážili pro ušlechtilé a mužné vystupování a viděli v tobě vzor?

Jak snadno toho můžeš docílit!

Bud' slušný, přátelský a pomáhej a číň dobro každému chlapeci. Brzo si té změny u tebe ostatní hoši povšimnou a začnou tě mít raději než dřívě.

A budeš mít radost sám ze sebe, až uvidíš, že jsi mnohem